

Presentació de *Pregar amb elles i amb ells* Castelló, 24 de febrer del 2026

Paraules d'Agustí Colomer

M'alegre molt d'estar amb tots vosaltres participant en la presentació del llibre de Xavier Martí, *Pregar amb elles i amb ells*. M'alegre també de compartir taula amb dos preveres amics, compromesos amb la llengua i la cultura valenciana, com és el cas de Jesús Belda i de Ramon Peris.

Estar ací, a Castelló, em reporta, a més, records molt grats, com el premi «Soler i Estruch», que em van concedir per la novel·la, *Un bri d'esperança*. Recorde amb molt d'afecte l'acte de lliurament del premi en l'elegant edifici del mercat i la presentació posterior en la Casa de la Cultura, on vaig tindre l'oportunitat de compartir amb el Club de Lectura de l'Escola Pública d'Adults, una posada en comú ben interessant al voltant de la novel·la.

La publicació de *Pregar amb elles i amb ells* ha sigut per a mi una grata sorpresa. No sabia que Xavier estava redactant-lo i desconeixia

que la revista *Cresol*, dirigida per Jesús Belda, preparava l'edició. En vore físicament el llibre, llegir el pròleg i consultar el seu contingut, vaig tindre una alegria ben gran. I el vaig incorporar als meus moments de pregària personal. Quan vaig escriure a Xavier per felicitar-lo, ell em va convidar a participar en la presentació del llibre a Castelló. I acíestic.

Pregar amb elles i amb ells és una obra rigorosa i acurada. Un treball ben fet. La coberta, el paper, la tipografia, les notes, la selecció de les pregàries, la seua distribució en diferents seccions, els índexs onomàstics i de matèries, el comentari breu que acompanya cada pregària... tot està fet amb cura, amb els cinc sentits, amb atenció.

I esta manera de fer les coses, amb atenció, em dona peu per a compartir la primera de les reflexions que m'ha suscitat el llibre.

L'atenció és un concepte, una idea a reivindicar en el nostre temps.

Hi ha una autora molt estimada per mi i per la meua dona Emilia, que va fer la tesi i molts treballs sobre ella, que és la filòsofa francesa Simone Weil, morta ben jove en 1943 a l'edat de 34 anys. Esta autora va nàixer al si d'una família jueua agnòstica. Estudià filosofia i fou professora d'institut, sent coneguda com «la verge roja» pel seu activisme sindical i pacifista. En els seus escrits denuncià el caràcter totalitari de l'estalinisme i el feixisme i desenvolupà una anàlisi rigorosa de l'opressió i del desarrelament. Simone Weil parla sempre en primera persona, a partir d'experiències profundes com el treball d'obra en la Renault o la participació com a miliciana en la Guerra Civil Espanyola. Arran de la seua experiència mística, que té com a moment clau una Setmana Santa a Solesmes, inicià el seu acostament al cristianisme, encara que no arribà a batejar-se. Davant la invasió alemanya es refugià a Marsella, Nova York i, finalment, es traslladà a Londres, a fi de col·laborar amb la Resistència. La seua obra, tota pòstuma, és citada en els llocs més variats de la literatura contemporània i molts dels seus lectors es confessen colpits per una profunda commoció interior.

Doncs bé, entre les aportacions més significatives de Simone Weil a la història de la filosofia figura l'atenció. «L'atenció és la palanca de l'ànima» diu Simone Weil. Per a ella l'atenció és la clau de volta que dona sentit a la vida. Ella subratlla la importància de l'atenció en

diferents àmbits: l'atenció en els estudis; l'atenció en el treball, l'atenció a la bellesa del món (en la natura, en l'art); l'atenció al proïsme (escoltar l'altre, tindre empatia amb ell); l'atenció en les celebracions litúrgiques, que aporten bellesa i misteri a la vida. I en el cim de totes estos àmbits, l'atenció troba el seu punt àlgid en la pregària. «L'atenció absolutament pura –diu Simone Weil– és pregària».

Xavier ha fet el seu treball amb atenció i el fruit del seu treball –precisament un recull de pregàries– desperta en nosaltres la capacitat d'atenció.

En el nostre món es fa difícil estar atent. La nostra atenció està rovellada per l'al·livió d'estímuls i la saturació d'informació que ens arriba a través d'unes xarxes socials que ens distrauen constantment. Com afirma el filòsof sudcoreà Byung-Chul Han, «l'actual societat de l'addicció és una societat sense atenció». La lectura ajuda sens dubte a cultivar l'atenció, i la lectura d'un llibre de pregàries, com el que ens convoca hui ací, encara més, atés que, com diu Simone Weil, l'atenció en el seu grau més alt és pregària.

El recull de pregàries que ens oferix el llibre de Xavier ens pot ajudar a eixir de la voràgine quotidiana, a recuperar l'alé i elevar l'esperit.

Cada pregària és un acte de rebel·lia front els algorismes, la velocitat, la pressa... Cada pregària obri un badall en el temps a través del qual penetra l'eternitat. Només per això –per la facultat de poder exercir la nostra capacitat d'atenció–, ja mereix la pena llegir este llibre.

Però la pregària cristiana no és una tècnica de *mindfulness*. No està orientada a fer-nos sentir bé. És cert que la pregària consola i conforta, però també interpel·la i inquieta. Xavier Martí indica en el pròleg que hem d'aprendre a discernir i distingir la pregària cristiana d'altres expressions religioses. En efecte, la pregària cristiana naix d'un diàleg. De fet, cada pregària nostra és la resposta que adrecem a un Déu que ha pres abans la iniciativa, un Déu que s'ha manifestat al llarg de la història, que s'ha revelat en les Sagrades Escripures i que s'ha encarnat i fet home. Xavier reproduïx en el pròleg les paraules de l'arquebisbe Enric Benavent:

La meta de l'oració no consistix a buscar-se a un mateix, ni tan sols desitjar aconseguir una pau a través d'un autocontrol dels propis sentiments [...] L'espiritualitat cristiana no és una espiritualitat desencarnada: la humanitat de Crist és el camí concret que ens porta a Déu.

I la humanitat de Crist ens mostra un Déu històric que s'ha despul·lat de tot poder, un Déu que s'ha acostat als marginats del seu temps –les dones, els xiquets, els leprosos, els recaptadors d'impostos, les prostitutes–. Un Déu que ha posat en evidència la hipocresia dels sacerdots i dels fariseus. Un Déu que ha trasbalsat l'*statu quo*, l'orde establert, fins a patir la mort i una mort de creu.

La pregària cristiana té, per tant, dos facetes: per un costat, consola, i per l'altre, interpel·la. Convida a assumir un compromís. Com diu el primer verset del Salm 144, del rei David:

Beneït siga el Senyor, la meua roca,
que m'ensinistra els braços a la lluita,
i les mans al combat.

El Senyor és «la meua roca», és a dir, el meu fonament, el meu recer, la meua protecció... Però el Senyor és també el qui «m'ensinistra els braços a la lluita i les mans al combat». És aquell que m'espenta, que

em convida a comprometre'm, a eixir fora de mi, a afrontar el món i fer present el Regne de Déu tal com ho anuncia el profeta Isaïes:

[...] El Senyor [...]
m'ha enviat a portar la Bona Nova als pobres,
a curar els cors ferits,
a proclamar als captius la llibertat,
i als presos el retorn de la llum,
a proclamar l'any de gràcia del Senyor [...]

La pregària cristiana no ens aliena del món, sinó que ens convida a transformar-lo. Ens interpel·la, ens crema l'ànima, tal com ho expressa fonament l'escriptor valencià Francesc Caballero, en el poema «Clam»:

Dau-me Senyor, l'alta inquietud: que sempre
vibre com una espasa ma existència

Un tercer aspecte a subratllar –junt a l'atenció i el compromís– és que esta obra ens ajuda a estar en comunió. No sols en comunió amb Déu, sinó també, en este cas, en la comunió que es genera entre nosaltres i les autores i els autors d'estes pregàries. Quan prenem el llibre, l'obrim i recitem una pregària, posem en els nostres llavis les inquietuds que han trasbalsat l'ànima d'altres persones que ens han precedit en el temps i en l'espai.

Així, preguem amb dones com Macrina, una abadessa de Capadòcia del segle IV: Senyor, «poseu al meu costat l'àngel de la llum»;

O invoquem Déu com a «Mare nostra» tal com va fer la beata Juliana de Norwich, en el segle XIV.

O fem nostre el crit d'Edith Stein, morta a Auschwitz, «Déu meu, beneïu l'esperit trencat dels qui patixen».

O fem una intercessió coral per les coses i els éssers amb la «Pregària en vertical», de Carmelina Sánchez-Cutillas:

Per tot, Senyor, jo voldria pregar-te...
Per tots!, per tots tinc la fe empenyorada

Este recull de pregàries genera una solidaritat anamnètica, com diu el teòleg Metz. I ens fa pròxims les autores i els autors que recull el llibre. Autores i autors que coneixem millor gràcies a l'esforç que ha fet Xavier per acompanyar els textos amb uns breus comentaris obra de teòlegs (Teilhard de Chardin, Ximo Garcia Roca, l'arquebisbe Benavent), papes (Joan Pau II, Benet XVI, Francesc, Lleó XIV), escriptors (Martí Domínguez, Joan Sales, Joan Fuster, Almela i Vives), crítics literaris (Enric Ferrer, Antoni López, Marco Cruz)... Els comentaristes se sumen també a eixa comunió de vius i morts que suscita la pregària.

I l'última reflexió que volia fer-vos remet també a un concepte clau també en Simone Weil: l'arrelament. Diu Simone Weil:

L'arrelament és potser la necessitat més important i més desconeguda de l'ànima humana. [...] L'ésser humà té necessitat de rebre gairebé la totalitat de la seua vida moral, intel·lectual, espiritual per mediació dels ambients dels quals forma part naturalment.

L'obra que hui presentem s'inscriu en una línia clara d'arrelament a la llengua i la cultura dels valencians. En este aspecte, és una obra valuosa en dos sentits: per una banda, amb la traducció de textos contribuïx a enriquir i dignificar el valencià; posa al nostre abast molts pregàries que s'havien difós en la traducció castellana (com puga ser el cas del Magnificat, o la pregària de sant Francesc «Feu de nosaltres un instrument de pau»); i per l'altra banda, el llibre dona a conèixer també la fertilitat de la pròpia tradició en llengua valenciana amb textos no només del cèlebre segle d'Or, sinó també d'un nombre significatiu d'autors contemporanis, molts d'ells amb una brillant producció literària, amb noms com Teodor Llorente, Josep Maria Bayarri, Xavier Casp, Vicent Andrés Estellés, Joan Fuster, o com en el cas de les tres últimes Escritores de l'Any designades per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua: Carmelina Sánchez-Cutillas, Maria Ibars i Maria Beneyto.

Si escriure en valencià o traduir al valencià és sempre un esforç meritori, encara ho és més en un àmbit tan precari com és el cas del religiós. Xavier fa menció en el pròleg a l'ànim que ha inspirat esta edició per a cobrir la mancança de textos d'esta naturalesa i complementar altres obres com *l'Oracional valencià* editat per

l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i l'Associació Ecumènica de Cristians pel Valencià.

Per a acabar, voldria citar Teodor Llorente, el patriarca de la Renaixença valenciana, que té un poema molt curiós, titulat «Testament», en el qual descriu amb detall com vol que se celebre el seu funeral. Voluntat que fou respectada fil per randa pels seus familiars i amics. El poema conté una al·lusió a la pregària molt bonica, com a element que suscita la comunió dels sants. Diu així:

L'oració, que tota pena
conhorta, dolça cadena
que unix els vius i els difunts;
això, mos fills, vos demane;
que pregueu vos encomane;
sempre agermanats i junts.

Xavier Martí ha sabut proveir eixa «dolça cadena» que constituïx l'oració amb uns esclavons, amb les bellíssimes anelles de les pregàries recollides en este llibre.

Moltes gràcies, Xavier.